Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o účasti Európskej únie na zvýšení kapitálu Európskeho investičného fondu“

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD)

(2014/C 226/11)

Spravodajca: **Michael SMYTH**

Rada (18. februára 2014) a Európsky parlament (24. februára 2014) sa rozhodli podľa článku 173 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o účasti Európskej únie na zvýšení kapitálu Európskeho investičného fondu“

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Predsedníctvo Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru poverilo 25. februára 2014 vypracovaním tohto stanoviska odbornú sekciu pre jednotný trh, výrobu a spotrebu.

Vzhľadom na naliehavosť témy bol pán Smyth rozhodnutím Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na 497. plenárnom zasadnutí 25. a 26. marca 2014 (schôdza z 25. marca 2014) vymenovaný za hlavného spravodajcu. Výbor prijal 133 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 3 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. **Úvod**

1.1 EHSV podporuje rekapitalizáciu Európskeho investičného fondu, ktorá mu umožní rozšíriť svoju rolu poskytovateľa rizikového kapitálu rýchlo rastúcim a inovatívnym malým a stredným podnikom (MSP).

1.2 Rozhodnutie zvýšiť upísané základné imanie EIF o sumu až do výšky 1,5 miliardy EUR predstavuje významné zvýšenie investičného potenciálu EIF. Vzhľadom na hospodársku krízu a stagnáciu európskeho hospodárstva je však na mieste otázka, či aj toto zvýšenie nie je primalé.

1.3 Z nedávnych prieskumov a údajov o financiách MSP a bankových úveroch poskytovaných MSP vyplynulo, že prístup k financovaniu (investičnému aj prevádzkovanému kapitálu) je najpálčivejším problémom MSP. Miera poskytovania bankových úverov klesala v každom z troch posledných mesiacov. Pôsobnosť EIF je zameraná na inovatívne podniky a rýchly rast, neexistuje však dostatok dôvodov na ešte väčšiu rekapitalizáciu fondu, aby mohol byť ešte užitočnejší?

1.4 EHSV opakuje svoju žiadosť o podstatnú rekapitalizáciu EIF, aby mohol plniť úlohu, ktorá mu bola pôvodne určená, čiže úlohu európskeho fondu rizikového kapitálu s osobitnou právomocou financovať začínajúce podniky v oblasti špičkových technológií.

1.5 EHSV navrhuje vyplatenie 20 % čistého zisku ako dividend a použiť ich na pokrytie časti nákladov na zvýšenie kapitálu. EHSV podporuje snahu o rovnováhu finančných a politických výnosov EIF a zapojenie vhodných finančných inštitúcií do zvýšenia základného imania EIF.

2. **Návrh**

2.1 Európsky investičný fond (EIF) má dve hlavné úlohy:

— poskytovanie rizikového kapitálu na zvýšenie jeho dostupnosti pre rýchlo rastúce a inovatívne MSP,

— poskytovanie záruk a iných nástrojov na rozdelenie rizika s cieľom zlepšiť úverovú kapacitu finančných inštitúcií vo vzťahu k MSP.

2.2 Fond využíva vlastné finančné prostriedky a v nasledujúcich rokoch bude tiež spravovať viacero programov EÚ, ako je Horizont 2020 a COSME. Očakáva sa, že EIF zdvojnásobí svoju expozíciu v oblasti záruk a rizikového kapitálu, a preto je nevyhnutné zvýšiť kapitál tohto fondu. Väčšinu EIF (62,1 %) momentálne vlastní Európska investičná banka (EIB). Ostatnými akcionármi sú Európska únia (30 %) a 24 verejných a súkromných finančných inštitúcií (7,9 %).

2.3 Zámerom návrhu je zvýšiť upísané základné imanie fondu z 3 miliárd EUR na 4,5 miliardy EUR, pričom 20 % z tejto sumy bude splatených. Zvýšenie kapitálu posilní kapacitu EIF na zvýšenie kreditnej kvality a bude stimulovať poskytovanie úverov MSP vo výške 11 mld. až 20 mld. EUR v rokoch 2014 a 2015.

3. **Pripomienky k návrhu**

3.1 Rekapitalizácia EIF je na prvý pohľad nepochybne pozitívnym krokom. Z údajov ECB vyplýva, že celkový objem úverov poskytnutých podnikom klesal vo všetkých troch mesiacoch pred januárom 2014. Najaktuálnejší prieskum poskytovania bankových úverov ukázal, že prístup k financovaniu predstavuje najpálčivejší problém MSP v eurozóne, hoci v jednotlivých zemepisných oblastiach jestvovali odlišnosti. Hlavnými faktormi ovplyvňujúcimi potrebu externého financovania v MSP boli prevádzkový kapitál a potreba fixných investícií. Rekapitalizácia EIF pomôže vyriešiť niektoré z týchto problémov, avšak rozsah potrieb je obrovský.

3.2 EHSV víta rekapitalizáciu EIF. Konštatuje, že Európska rada na svojom decembrovom zasadnutí vyzvala Komisiu a EIB, aby ďalej zvyšovali kapitál EIF, a očakáva, aké výsledky tento návrh prinesie. Výbor vo svojich minulých stanoviskách vyjadril obavy v súvislosti s úlohou EIF a teraz ich znovu pripomína ([1]).

3.3 Zvýšenie základného imania EIF prispeje k dosiahnutiu cieľa vytvoriť dodatočnú kapacitu pre kapitálové investície na podporu aj inovácií, výskumu a technologického rozvoja všetkých podnikov v členských štátoch. Na dosiahnutie tohto cieľa pri čo najmenších rozpočtových výdavkoch EHSV odporúča na valnom zhromaždení EIF v roku 2014 rozhodnúť o vyplatení 20 % čistého zisku ako dividend. EHSV si myslí, že by bolo prospešné, keby sa ročné dividendy, ktoré sa majú prijať v rokoch 2014 až 2017 za účasť Únie vo fonde, považovali za vonkajšie pripísané príjmy a použili na pokrytie časti nákladov na zvýšenie kapitálu. EHSV podporuje snahu o rovnováhu finančných a politických výnosov EIF a podporuje snahu o úplné zachovanie trojstrannej štruktúry EIF. V tejto súvislosti vyzýva zapojiť viac podobne zmýšľajúcich finančných inštitúcií ako nových akcionárov.

3.4 Keď sa EIF v roku 1993 vytváral, odporúčalo sa, aby podporoval podniky nielen prostredníctvom kapitálových záruk a úverov, ale aj vytvorením Európskeho fondu rizikového kapitálu s rozpočtom do 60 miliárd EUR. Cieľom bolo kompenzovať nedostatok súkromného rizikového kapitálu v Európe v porovnaním so severnou Amerikou a znížiť závislosť od úverov s pevnou úrokovou mierou, ktorá znevýhodňuje nové a rozbiehajúce sa podniky. V čase zriadenia EIF v roku 1994 bola jeho úloha v oblasti poskytovania rizikového kapitálu len okrajová a dominovalo poskytovanie úverových záruk.

3.5 EHSV sa domnieva, že EIF by mal mať širšiu pôsobnosť v oblasti poskytovania rizikového kapitálu ako sa pôvodne plánovalo.

V Bruseli 25. marca 2014

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Henri MALOSSE

([1]) Ú. v. EÚ C 143, 22.5.2012, s. 10.